

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกัญชง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4*

DEVELOPMENT OF A LOCAL CURRICULUM FOR HEMP CULTIVATION TO DEVELOP PROFESSIONAL SKILLS FOR PRATHOM SUKSA 5 STUDENTS AT PAMAIUTID 4 SCHOOL

สุพิศ ศรีบัว

Supith Sreebua

โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตาก ประเทศไทย

Pamaiutid 4 School, Tak Primary Educational Service Area Office 2, Tak, Thailand

Corresponding author E-mail: sreebua@gmail.com

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) เพื่อสร้างและพัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น 3) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นและ 4) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่นการปลูกัญชง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นการวิจัยและพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 29 คนตัวแปรอิสระคือ หลักสูตรท้องถิ่น ตัวแปรตามได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการปฏิบัติงานและความพึงพอใจ ระยะเวลาการทดลอง 18 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้คือ หลักสูตรท้องถิ่น การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ แบบสังเกตและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบแบบไม่อิสระ t-test และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนต้องเน้นทักษะความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพการเรียนรู้ตลอดชีวิตนักเรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานการอ่านเขียนสื่อความต่ำขาดทักษะการทำงานกลุ่มและไม่สนใจงานด้านเกษตรกรรม 2) การสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วย จำนวน 18 แผน ประสิทธิภาพของหลักสูตรได้ค่า E_1/E_2 83.36/82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 3) ผลการใช้หลักสูตร ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 86.48 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 23.12, S.D. = 1.07) 4) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.14)

คำสำคัญ: การปลูกัญชง, การพัฒนาหลักสูตร, หลักสูตรท้องถิ่น, ทักษะอาชีพ

Abstract

The objective of research report have to 1) study of teaching and learning 2) create and develop the efficiency of local curriculum 3) study the results of local curriculum using and 4) evaluate satisfaction of local curriculum for hemp cultivation to develop professional skills For

Prathomsuksa 5 students, Pamaiuthit 4 School. It is research and development. The target groups were 29 students in grade 5/3 of Pamaiuthit 4 School in the second semester of the academic year 2022. Independent variables were local curriculum. Dependent variables were learning achievement, performance behavior and satisfaction. The duration of the trial was 18 weeks. Research tools include local curriculum. Achievement test observational form and satisfaction questionnaire data analysis using means standard deviation independent t-test and content analysis, research results found that. 1) The condition of teaching and learning teachers must focus on occupational skills, apply knowledge in life. Some students have poor reading, writing, and media backgrounds, lacking group work skills. and not interested in agriculture. 2) Creating a local curriculum was found that Principles and Reasons, Vision, Objectives of the Program Course Objectives course description course structure learning content Teaching and Evaluation. Processes The content is divided into small units, 4 learning units, 18 plans. The efficiency of curriculum their E1/E2 values were 83.36/82.00, higher than the specified criteria of 80/80. 3) Results of curriculum trials, there were 27 students who passed the criteria, representing 86.48 % of the achievement comparison. Learning after school is higher than before. Statistically significant at the 0.05 level. The performance behavior was at the highest level ($\bar{X}$ = 23.12, S.D. = 1.07) 4) Teachers were satisfied at a high level ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.14).

Keywords: Hemp Cultivation, Developing the Curriculum, Local Curriculum, Professional Skill

บทนำ

ในยุคที่โลกกำลังก้าวสู่สังคมฐานความรู้ นานาประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มกลยุทธ์ การแข่งขันในทุกด้าน เตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560 - 2579) ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปี เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รัก สามัคคี และร่วมมือกันก้าวสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี, 2555) พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะในการ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้จักพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2545) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้ เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึด มั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ หมวดยที่

4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาได้กล่าวถึงการส่งเสริมให้สถานศึกษานำเอาวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาออกแบบเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความต้องการความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและรัฐบาลได้จัดกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชนสนับสนุนการค้นหาอัตลักษณ์อันโดดเด่นของชุมชนโดยอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การที่ต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เนื่องจากการใช้หลักสูตรเดียวกันทั้งประเทศไม่สัมพันธ์กับชีวิตจริงที่เป็นอยู่ ทำให้ละเลยต่อมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งอันพึงอนุรักษ์ของท้องถิ่นทำให้มีการลืมเลือนสิ่งที่มีค่าของท้องถิ่นและ ไม่เป็นการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านการผลิต อาชีพบางท้องถิ่นอาจมีปัญหาแตกต่างกันออกไป เช่น โรคภัยไข้เจ็บแทนที่การศึกษาจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวกลับจะส่งเสริมให้คนได้หันไปเพื่อการศึกษาต่อที่สูงขึ้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีผลต่อการพัฒนาประเทศคือ การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นที่สำคัญคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและอาชีพ การให้การศึกษาที่เหมาะสม จะช่วยให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น แก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศได้เพราะหลักสูตรแกนกลางไม่ยืดหยุ่นเป็นการสอนในสิ่งที่ไกลตัว ไม่เกิดความภูมิใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ถึงแม้จะมีหลักสูตรแกนกลางแล้ว แต่ยังมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพราะหลักสูตรแกนกลางกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมไว้อย่างกว้าง เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่วไปไม่สามารถประมวลรายละเอียดสาระความรู้จากสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้ จึงต้องมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ได้โดยเฉพาะภูมิปัญญาชาวบ้านของไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถบูรณาการเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการเรียนการสอนได้ (กรมวิชาการ, 2542)

พื้นที่ตำบลศิริราชบุรี อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขาอยู่ด้วยกันหลายเผ่า ประกอบด้วยเผ่ามูเซอ เผ่าอีเก้อ (อาข่า) เผ่าลีซอ เผ่าเย้า เผ่าม้ง จีนฮ่อ มีการปลูกกล้วย การปั่นเส้นใย การทอผ้าใยกล้วย เพื่อผลิตเครื่องนุ่งห่มตามวัฒนธรรมที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เพื่อใช้ในครัวเรือน นำมาทอผ้าใช้สำหรับเป็นเครื่องนุ่งห่มเพื่อเก็บไว้สวมใส่ในวันปีใหม่และตามความเชื่อดั้งเดิม ใช้เส้นด้ายที่ทำมาจากเส้นใยกล้วยมัดมือให้เด็กที่เกิดใหม่ ใช้ในพิธีศพจะต้องใช้เครื่องแต่งกายรองเท้าเชือกมัดศพแต่เนื่องจากตามกฎหมายของประเทศไทยกล้วยถูกจัดให้เป็นพืชเสพติดเช่นเดียวกับกัญชาดังนั้นการปลูกกล้วยของชาวเขาจึงเป็นการลักลอบปลูกในปี พ.ศ.2547 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงได้เสด็จเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ภาคเหนือ ทรงสนพระทัยผลิตภัณฑ์จากกล้วย และได้มีพระราชเสาวนีย์ให้มีการศึกษาการปลูกกล้วยอย่างจริงจังตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (กัลยาณมิตร นรรัตน์พุทธิ, 2562)

โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตั้งอยู่ที่ตำบลศิริราชบุรี อำเภอพบพระ จังหวัดตาก นักเรียนมีความหลากหลายชาติพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าม้ง ประมาณร้อยละ 89 ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนเป็นเกษตรกรชาวเขาบนที่สูง มักนิยมปลูกกล้วยเพื่อนำเส้นใยจากกล้วยมาทำเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ และใช้ในงานพิธีกรรมตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่า (ศราวุธ ปิจนันท์ และสุภาณี เสงศรี, 2565) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้เชี่ยวชาญการปลูกกล้วย พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งไม่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น นักเรียนไม่ค่อยสนใจงานทางด้านการใช้แรงงาน ไม่มีนิสัยรักการทำงาน วัสดุส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าที่สถานศึกษากำหนดไว้ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการงานอาชีพจะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน การส่งเสริมการ

ประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสารสนเทศ และบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้มีพฤติกรรมกาปฏิบัติงาน การทำงานเป็นกลุ่ม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4
2. เพื่อสร้างและพัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ในการใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 29คน ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมกาปฏิบัติงานกลุ่มและความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น ใช้ระยะเวลาในการทดลองสอนจำนวน 18 สัปดาห์ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมเป็น 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรท้องถิ่น การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 แผน 4 หน่วยการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมกาปฏิบัติงานกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จากเอกสาร ทฤษฎี ผลการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ โดยศึกษา วิเคราะห์แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพแผนพัฒนาของจังหวัดตากพ.ศ. 2566 – 2570 วิเคราะห์เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตรจิตวิทยาพื้นฐานและปรัชญาการศึกษา วิเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการวัดและประเมินผลและความพึงพอใจ ศึกษา วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ชุมชนผู้เชี่ยวชาญด้านการปลูกกล้วย และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 35 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D and D) เป็นการสร้างและพัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมกาปฏิบัติงานกลุ่ม และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการสร้างหลักสูตรนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข หาประสิทธิภาพแบบรายบุคคล แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนาม (Field Tryout)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) เป็นการทดลองใช้หรือนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้สอน (Implementation: I) แบบแผนการทดลองใช้นวัตกรรมโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest and Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธ์, 2553) โดยมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) เป็นการประเมินผล (Evaluation: E) ปรับปรุงแก้ไข การรับรองและการเผยแพร่ปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้นและประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบแบบไม่อิสระ t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

หลักสูตรท้องถิ่นการปลูกัญชงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 มีผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ พบว่าการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพครูผู้สอนต้องเน้นทักษะความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต นำความรู้ไปใช้ในชีวิตรักนักเรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานการอ่าน เขียน สื่อความต่ำ ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม และไม่สนใจงานด้านเกษตรกรรม ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นควรมีเนื้อหาด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชกัญชง การปลูกกัญชง การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำโครงการ โดยการสนับสนุนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน วิสาหกิจชุมชน สถานประกอบการและการศึกษาดูงานนอกสถานที่

2. การสร้างและพัฒนาหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกัญชงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 นำมาวัดกรรมไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้กับผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จำนวน 5 คน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น

รายการประเมินความคิดเห็น	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น	5	4.45	0.46
แผนการจัดการเรียนรู้	5	4.56	0.11
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	5	4.63	0.05
แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม	5	4.28	0.64
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น	5	4.32	0.46
$\bar{x}$		4.45	0.34

พบว่าหลักสูตรท้องถิ่นมีองค์ประกอบ หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 18 แผน ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มหัศจรรย์ของพืชกัญชง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การปลูกกัญชง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สู่ความพอเพียง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การแปรรูปผลิตภัณฑ์กัญชงสู่อาชีพพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของหลักสูตรท้องถิ่น มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.34 และปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

นำหลักสูตรท้องถิ่นไปหาประสิทธิภาพรายบุคคล (Individual Tryout) แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) และแบบภาคสนาม (Field Tryout) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกล้วยง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

การหาประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	E ₁	E ₂
1. แบบรายบุคคล	20	11.00	47.76	55.00
2. แบบกลุ่มเล็ก	20	12.60	64.33	67.00
3. แบบภาคสนาม	20	16.40	83.36	82.00

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นแบบภาคสนามเมื่อนำคะแนนแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วยแล้ว พบว่ามีคะแนนเฉลี่ย 25.01 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 83.36 คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 16.40 คิดเป็นร้อยละ 82.00 แสดงว่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ได้ค่า E₁/E₂ เท่ากับ 83.36/82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยท้ายหน่วยการเรียนรู้และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

	คะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้				รวม 30	หลังเรียน 20
	1(5)	2(10)	3(5)	4(10)	คะแนน	คะแนน
คะแนนเฉลี่ย	4.76	7.93	4.72	7.86	25.27	16.24
	E ₁				84.23	
	E ₂					81.20

จากตารางพบว่าค่าประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่นเท่ากับ 84.23/81.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.24 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.15

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 23.12) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.07 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60

4. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น การปลูกกล้วยงเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 โดยครูผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนต่างๆ จำนวน 20 โรงเรียน ที่ได้นำหลักสูตรท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10) ในทุกด้าน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.14

อภิปรายผล

1. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ พบว่าการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพนั้น ครูผู้สอนต้องมุ่งเน้นด้านทักษะความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การทำงานร่วมกับผู้อื่น ให้

เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงและประกอบอาชีพได้ นักเรียนส่วนหนึ่งมีพื้นฐานการอ่าน เขียน สื่อความต่ำ ขาดทักษะการทำงานกลุ่ม ไม่สนใจงานทางด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกกล้วยง การแปรรูปจากผลิตภัณฑ์เส้นใยกล้วยง ตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของบรรพบุรุษ ในขณะที่การประกอบอาชีพของเกษตรกรบนที่สูงยังมีวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่า ขาดแคลนปัจจัยการผลิต ไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มีการปลูกกล้วยงเพื่อนำเส้นใยมาใช้ในการทอผ้า สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกล้วยง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ควรมีเนื้อหาด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชกล้วยง การปลูกกล้วยง การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำโครงการ ทักษะอาชีพโดยการสนับสนุนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน วิชาทฤษฎีชุมชน สถานประกอบการ สอดคล้องกับคณะกรรมการควบคุมและกำกับดูแลนโยบายกล้วยงและกล้วยา ที่สรุปว่ารัฐบาลมีนโยบายผลักดันให้กล้วยาและกล้วยงเป็นพืชเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร นำไปสู่การปรับปรุงกฎหมายและออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2563 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2563 กำหนดให้ส่วนของพืชกล้วยาและกล้วยงเฉพาะที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกผลิตหรือสกัดในประเทศไทย ไม่จัดเป็นยาเสพติดให้โทษ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรเอกชนให้ความสำคัญในการศึกษา วิจัย (คณะกรรมการควบคุมและกำกับดูแลนโยบายกล้วยงและกล้วยา, 2564) สอดคล้องกับ Rehman. M. et al. ที่ได้เขียนบทความเรื่อง Evaluation of hemp (*Cannabis sativa* L.) as an industrial crop: a review โดยสรุปว่าประชากรมนุษย์ที่เพิ่มขึ้น มีการใช้ทรัพยากรมากขึ้น จึงคุกคามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและเพิ่มช่องว่างระหว่างทรัพยากรที่มีอยู่ กล้วยงจึงเป็นพืชสารพัดประโยชน์มีส่วนช่วยในการดำรงชีวิตของผู้คน โดยไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ดังนั้นงานวิจัยเกี่ยวกับกล้วยงน่าจะเป็นที่สนใจของนักวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก เนื่องจากการเติบโตและการใช้ประโยชน์อย่างรวดเร็วในผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ สิ่งทอ กระดาษ ยา อาหาร อาหารสัตว์ สี เชื้อเพลิงชีวภาพ พลาสติกย่อยสลายได้ วัสดุก่อสร้าง การผลิตมวลชีวภาพสูง องค์ประกอบทางโภชนาการ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Rehman, M. et al., 2021)

2. การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกกล้วยง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ที่ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยๆ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 18 แผนและประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น ได้ค่า E_1/E_2 เท่ากับ $83.36/82.00$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ $80/80$ เพราะผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบกับผู้รายงานได้สร้างและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบ โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะอาชีพจากการทำโครงการที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้เครื่องมือสอนคิดตามแนวทาง Thinking School ในทุกหน่วยการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน นำภูมิปัญญาท้องถิ่น บิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับศราวุธ ปิจนันทน์ และสุภาวี เส่งศรี ได้วิจัยเรื่อง แหล่งเรียนรู้ผ้าใยกล้วยงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 พบว่าผู้บริหาร ครู ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน มีความต้องการอนุรักษ์ สืบสานการทอผ้าของชนเผ่าม้งด้วยใยกล้วยงให้กับนักเรียน เยาวชน หรือผู้ที่สนใจโดยการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ผ้าใยกล้วยง ในลักษณะที่ให้นักเรียน หรือคนในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และควรมีการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะหรือการปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ศราวุธ ปิจนันทน์ และสุภาวี เส่งศรี, 2565) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สารณี พรหมวงศ์ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทอผ้าชนเผ่าม้งด้วยใยกล้วยงสำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ตามที่กำหนดไว้ และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด (สาธนี พรหมวงศ์, 2563)

3. ผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/81.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 86.48 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 23.12) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.07 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X}$ = 4.38) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.60 สรุปได้ว่าหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้รายงานสร้างขึ้น สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริงเนื่องจากได้ผ่านกระบวนการทดลองหลายครั้ง นำเอาผลการทดลองไปปรับปรุงแก้ไขผ่านการหาประสิทธิภาพกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าการสอนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความก้าวหน้าและพัฒนาการเรียนเพิ่มขึ้น การใช้เครื่องมือสอนคิดตามแนวทาง Thinking School มีการใช้คำถามกระตุ้นการคิดในทุกขั้นตอน การฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จริง มีการนำสื่อเทคโนโลยี สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสืบค้นทางระบบเครือข่าย การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการฝึกทักษะอาชีพ การทำงานเป็นทีม ผ่านการทำโครงการที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถทำคะแนนได้ดีสอดคล้องกับคำกล่าวของทิตนา แคมมณี ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนทำโครงการเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจสังเกตและกำหนดเรื่องที่ตนสนใจวางแผนในการทำโครงการร่วมกันศึกษาหาข้อมูลที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูลแล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและสรุปผล การเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด (ทิตนา แคมมณี, 2550) สอดคล้องกับ วัฒนา มัคคสมัน ที่กล่าวว่าพัฒนาให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง พัฒนาระบวนการคิดของตนเองลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเอง แก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการ และเห็นคุณค่าในตนเอง โดยผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (วัฒนา มัคคสมัน, 2550)

นอกจากนี้หลังจากการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนป่าไผ่อุทิศ 4 แล้ว พบว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ คือ นักเรียนมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด สังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน แม้ว่าบางหน่วยการเรียนรู้จะมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติงานกลางแจ้งบ้างก็ตาม นักเรียนจะทำงานด้วยความเต็มใจและมีความสุขในการทำงาน

4. ผลการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ด้วยการให้นักเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จากโรงเรียนต่างๆ ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น การปลูกฝัง เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนป่าไผ่อุทิศ 4 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมหลักสูตรท้องถิ่น เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ถูกวิธีและคุ้มค่า ครูผู้สอนให้คำปรึกษาแนะนำให้กำลังใจและกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และเอกสารหลักสูตร มีลำดับขั้นตอนชัดเจนที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของนักเรียน และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.83, 4.75 และ 4.58 ตามลำดับส่วนความพึงพอใจของครูผู้สอนจากโรงเรียนในสังกัดต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งได้นำไปใช้ใน

กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการประเมินการใช้หลักสูตรท้องถิ่น พบว่าความพึงพอใจที่มีต่อการนำหลักสูตรท้องถิ่น ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.14 ที่เป็นเช่นนี้เพราะหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้รายงานสร้างขึ้น เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ร่วมกันเลือกทำงานที่ตนสนใจ จากการที่ได้ศึกษาจากสื่อการเรียนการสอน ทั้ง 18 แผน มีการวางแผนการทำงานร่วมกันศึกษาหาข้อมูลที่เป็นและลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้มีการบันทึกผลการปฏิบัติงาน บันทึกผลการเรียนรู้จนค้นพบองค์ความรู้ใหม่เขียนรายงาน นำประสบการณ์ทั้งหลายมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการทำปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสมยศ นาวิการ ที่กล่าวว่าในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำปรึกษาต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนเลือกตามความสนใจ ร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรม เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ถนัดจะทำให้สามารถค้นหาคำตอบที่ต้องการได้ (สมยศ นาวิการ, 2525)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกัญชง มีส่วนประกอบ 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย มหัทศจรยพิชัญชง การปลูกัญชง สู่ความพอเพียง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ัญชงสู่อาชีพ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดมีทักษะการทำงานอย่างเป็นระบบเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการปลูกัญชง ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ต้องเน้นทักษะความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการสร้างหลักสูตรที่ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หน่วย จำนวน 18 แผน มีประสิทธิภาพของหลักสูตรได้ค่า E_1/E_2 83.36/82.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำไปใช้ทดลองสอนกับกลุ่มเป้าหมายพบว่าผลการใช้หลักสูตร ผ่านเกณฑ์ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 86.48 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูง

กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 23.12$, S.D. = 1.07) 4) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.14) ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน สังคม มีการศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไปสู่ภาคีอื่นๆ ในรูปเครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เชื่อมโยงกับการศึกษาในระบบกับการศึกษานอกระบบกับการศึกษาตามอัธยาศัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กัลยาณมิตร นรรัตน์พุทธิ. (2562). โยเกิร์ตขงหมัศจรรย์เส้นใยแห่งสายวัฒนธรรมชาวเขาเผ่าม้ง. วารสารวัฒนธรรม, 58(1). 112-117.
- คณะกรรมการควบคุมและกำกับดูแลนโยบายกัญชงและกัญชา. (2564). กองบริหารงานทรัพยากรสินค้าและกิจการพิเศษ. ใน การประชุมคณะกรรมการควบคุมกำกับดูแลนโยบายกัญชงและกัญชา ครั้งที่ 6/2564 ณ ห้องประชุมสารภี ชั้น 1 อาคารสำนักงานมหาวิทยาลัยแม่โจ้. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ทิตินา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ด้านสุขภาพการพิมพ์ จำกัด.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2553). วิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2550). การสอนแบบโครงการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศราวุธ ปิจนันท์ และสุภาณี เส็งศรี. (2565). แหล่งเรียนรู้ผ้าใยกัญชง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4. วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษา, 5(1) 238-258.
- สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- สาธิตี พรหมวงศ์. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทอผ้าชนเผ่าม้งด้วยใยกัญชงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอพบพระจังหวัดตาก. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2570. เรียกใช้เมื่อ 20 ตุลาคม 2565 จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>
- Rehman, M. et al. (2021). Evaluation of hemp (Cannabis sativa L.) as an industrial crop: a review. Environmental Science and Pollution Research, 28(38), 52832–52843.